

mig, at, hvis man vil fastholde, at Kjendelsen skal affiges i et egentligt Retsmøde, maatte man vel ogsaa fastholde, at Partene paa en eller anden Maade skulde tilfuges dertil, og dette betragter jeg som en overflødig Formalitet. Med disse Bemærkninger skal jeg overlade Vindringsforlagenes Afgjørelse til det ærede Thing.

Udsig: Det er ikke for at forlænge Diskussionen angaaende de foreliggende Vindringsforslag, at jeg har tilladt mig at begjære Ordet, men kun i Anledning af den af den ærede Ordfører omtalte Sammentkomst, som Udvalget har høvt med Formændene for den kjøbenhavnske og den almindelige Sagsførereforening, idet nemlig disse gave os tilkjende, at de ønskede at gjøre Udvalget nogle Meddelelser angaaende det foreliggende Lovforslag. For saa vidt disse Meddelelser gik ud paa at fremkalde bestemte Vindringsforslag, har den ærede Ordfører allerede bemærket det Forbødne, og jeg har i saa Henseende Intet at tilføje; men Hovedstemmet med Henvendelsen blev angivet at være, at man til Udvalgets velvillige Overveelse vilde udtale den Frygt, man nærede for, at nogle Ytringer, som vare faldne ved Sagens 1ste Behandling her i Salen, — hvoriblandt særlig fremhævedes nogle Ytringer, som vare fremkomne fra min Side — muligens skulde kunne faae nogen Indflydelse paa den fremtidige Praxis og bevirke, at Sagsførerne ikke fik den Nytte af Loven, som de havde haabet og ventet. Det blev naturligvis strax herimod bemærket, at Ytringer af en enkelt Mand, som ikke fik deres Udtryk i Loven, jo paa ingen Maade kunne begrænse Lovens Virksomhed; men efter at jeg har erfaret, at mine Udtalelser have vakt en saadan Opmærksomhed, som jeg — summarisk, som de vare — ikke havde tænkt mig, at de skulde vinde, maa det dog være mig tilladt med et Par Ord at komme tilbage paa disse Ytringer, saa meget mere som jeg derved faar Leilighed til at berigtige en Feit, som er indløben i Referatet i Rigsdagstidenden, og som senere ganske vist er bleven rettet, men paa et Sted, hvor jeg befrygter, at Rettelsten let vil blive upaaagtet. Jeg erklærede ved Sagens 1ste Behandling, at jeg vilde stemme for det foreliggende Lovforslag, fordi jeg erkjendte, at de gjældende Regler angaaende Salærerne i beneficerede Sager indeholdt en virkelig Ubillighed imod Sagsførerne, og fordi jeg, hvad Salærerne i kriminelle Sager angik, vel var af den Mening, at de, som de nu fastsættes, i Almindelighed vare tilstrækkelige, men tillige antog, at man med Tryghed kunde overlade Domstolene fuld Frihed i Fastsettelsen. Kun med Hensyn til, at Lovforslagets Motiver syntes mig at betragte begge disse Arter af Salær i ganske det samme Lys, fandt jeg mig foranlediget til at tage en Reservation, idet jeg nemlig ikke kunde lade være at paapege, hvad der længe har været min Mening, at

det sikkert vilde være en nyttig Procesreform, om man betydelig vilde indskrænke Sagsførernes Rolle i de kriminelle Sager, og at det nok kunde være, at der i Virkeligheden var større Trang til en Reform, der gik i denne Retning end til at forhøje Sagsførernes Salærer. Det er jo uomtvisteligt, at Aktoratet og Defensoratet i de kriminelle Sager have deres Oprindelse fra en Tid, da Procesmaaden i disse Sager var en ganske anden end nu, da den, i Stedet for som nu væsentligt at være en inquisitorisk Proces, væsentlig var en Anklageproces. Nu er Grundlaget for enhver kriminel Dom den Undersøgelse, som føres af den undersøgende Dommer uden Sagsføreres Mellemkomst, det af ham optagne, i skriftlig Form foreliggende Forhør, som i de to første Instanser Dommerne personlig have at gennemgaa; men dertil behøve de ikke at veiledes ved, at en Sagsfører refererer dem Forhørets Indhold. Sa, gives der dem et saadant Referat, tør de ikke stole derpaa. Det er deres Pligt — og jeg tør sige, at det er en Pligt, som opfyldes af enhver Dommer — at gaa til selve Kilden, og selv at gennemgaa Forhørene og alle Aktstykkerne paa det Nødtvungne. Naturligvis hør enhver Tiltalt, der ønsker det, have en Defensor, og heller ikke negter jeg Muligheden af, at det i enkelte Tilfælde kan være behageligt for en Forhørsdommer, der senere fungerer som enkelt Dommer inden han affiger Dommen, at lade Forhørene gennemgaa af en anden Jurist for at faae andre Dine til at se paa Sagen end sine egne; men dette er dog Noget, jeg ikke kan tillægge nogen væsentlig Betydning. Det er ikke sagt, at Dommeren, hvor han føler Trang til saadan Assistance, just helst vil henvende sig til den af det Offentlige bestilte Aktør eller Defensor; det kunde vel være, at, naar det blev overladt til ham selv, vilde han finde det naturligere at henvende sig til en Kollega, eller maaske til sin egen Fuldmægtig. Efter min Mening maa det siges, at, saaledes som vor Retsforfatning nu er, maa Sagsførernes Mellemkomst i de kriminelle Sager i de to første Instanser i Virkeligheden anses som overflødig, undtagen for saa vidt Tiltalte maa have Ret til, naar han ønsker det, at forlange sig bestilket en Defensor, men er Sagsførernes Mellemkomst overflødig, vilde det aabenbart være en Binding, om den blev afsløffet; thi der gaar megen Tid med til at afslutte og vejde de forskjellige Indlæg, som ere befalede i Lovgivningen, og al denne Tid medfører, naar Tiltalte er arresteret, en betydelig Forlængelse af Arresten. Men dersom jeg har nogen Ret i det her Anførte, kan det da undre, om det ogsaa har nogen Indflydelse paa Sagsførernes egen Burdering af deres Arbejdes Betydning i disse Sager og som Sølge deraf paa den Skid og Omhu, som de paa dem anvende? Det har længe været almindelig Praxis, at Sagsførerne ikke indlade sig paa at debattere det Straffekvan-